

Zināšanu pilnveides izglītības programma (24 akadēmiskās stundas)
un apmācību metodoloģija speciālo zināšanu apguvei
bērnu tiesību aizsardzības jomā
tiesnešiem, prokuroriem un advokātiem

1. modulis
„Bērna tiesību uz identitāti un privāto dzīvi aizsardzība”

Atbildes uz paškontroles jautājumiem

1. jautājums.

Kādos gadījumos plašsaziņas līdzekļos atļauts izplatīt informāciju par bērnu, kurš kļuvis par prettiesiskas darbības upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu?

Atbilde uz 1. jautājumu

Plašsaziņas līdzekļiem ir aizliegts izplatīt informāciju par bērniem kas kļuvuši par prettiesiskas darbības upuriem, lieciniekiem vai izdarījuši likumpārkāpumu, t.i. nav pieļaujama nekādas nepilngadīgo personu identificējošas informācijas publiskošana bez viņa vecāku vai citu bērna likumisko pārstāvju piekrišanas jeb atļaujas.

Minētajām personām ir pienākums vērtēt, vai sniedzot atļauju jeb piekrišanu, tas varētu bērnam kaitēt tūlīt vai tālākā nākotnē, jo viņu pienākums ir aizstāvēt bērna tiesības un ar likumu aizsargātās intereses.

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma 5.pantu plašsaziņas līdzekļi, kas apstrādā personas datus žurnālistiskām vajadzībām saskaņā ar likumu "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem", var izplatīt informāciju par nepilngadīgu personu saskaņā ar likumu "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".

Likuma "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 7.pants nosaka, ka plašsaziņas līdzekļiem (avīzes, žurnāli, biļeteni un citi periodiskie izdevumi (iznāk ne retāk kā reizi trīs mēnešos, vienreizējā tirāža pārsniedz 100 eksemplārus), kā arī elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, kinohronika, informācijas aģentūru paziņojumi, audiovizuāli ieraksti, kas paredzēti publiskai izplatīšanai, kā arī Interneta vietnes, kas ir reģistrētas kā masu informācijas līdzeklis) ir aizliegts bez Bērnu tiesību aizsardzības likumā minēto personu un iestāžu piekrišanas publicēt:

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

- 1) tādu informāciju, kas var būt par pamatu prettiesiskas darbības rezultātā cietuša bērna interešu (privātums, identitāte un reputācija) apdraudējumam;
- 2) prettiesiskas darbības rezultātā cietuša bērna attēlu;
- 3) tādu informāciju, kas ļauj identificēt nepilngadīgu likumpārkāpēju vai nepilngadīgu liecinieku.

Tāpat Bērnu tiesību aizsardzības likuma 71.pants (tā otrā, trešā un ceturtā daļa) paredz, ka:

- aizliegts izplatīt personiski iegūto informāciju par bērnu, kurš kļuvis par nozieguma upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu, kā arī tādu informāciju, kura bērnam varētu kaitēt tūlīt vai tālākā nākotnē;
- aizliegts izmantot bērna sniegto informāciju savtīgos nolūkos;
- aizliegts intervēt bērnu un izplatīt presē un citos plašsaziņas līdzekļos informāciju par bērnu, kurš kļuvis par prettiesiskas darbības upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu, izņemot gadījumu, kad bērns pats izsaka vēlēšanos pārdzīvoto izpaust atklātībai un tam piekriņt viņa vecāki vai citi bērna likumiskie pārstāvji. Ja uzsākts kriminālprocess, nepieciešama arī procesa virzītāja atļauja.

2. jautājums.

Ko nozīmē “tiesības tikt aizmirstam”?

Atbilde uz 2. jautājumu

"Tiesības tikt aizmirstam" nozīmē tiesības pieprasīt dzēst datus, proti, pieprasīt, lai dati tiktu izņemti no datubāzes vai dzēsti, kā arī tiesības iebilst pret savu personas datu apstrādi.

Minētās tiesības ir *Eiropas parlamenta un padomes Regulas (ES) 2016/679 Par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)*, kas tiks piemērota no 2018.gada 25.maija, viens no centrālajiem jautājumiem.